

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № _____

«____» _____ 2021 р.

Заступник голови Приймальної
комісії

Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь: магістр
Спеціальність: 052 Політологія
Освітня програма: Політологія

Запоріжжя – 2021 рік

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з "Політології" – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра/ спеціаліста, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 052 - Політологія в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Фаховий іспит проводиться в письмовій формі і складається з двох етапів:

- письмовий – абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – 60 хвилин.
- усний – співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету.

3. Білети: структура білету.

Білет додаткового вступного випробування містить три питання дисциплін нормативного циклу та професійно-орієнтованих:

- 1) «Історія політичних вчень», «Загальна теорія політики» - нормативні;
- 2) «Політичний менеджмент», «Політична реклама», «Політичний маркетинг», «Політична кратологія» - професійно-орієнтовані; Аналітичне завдання.

4. Вимоги до відповіді вступника.

Вступник має виявити:

- Високий рівень теоретичних знань з означених дисциплін;
- Вміння аналізувати політичні явища та процеси;
- Знання основних закономірностей і тенденції розвитку політичного життя суспільства;
- Володіння основними парадигмами світової політологічної думки;
- Знання історії національної політичної думки, вплив традицій і національного менталітету на розвиток сучасних політичних процесів в Україні;
- Обізнаність у змісті сучасної політології як науки, визначати її роль в житті сучасного суспільства;
- Володіння ґрунтовними знаннями першоджерел із політології;
- Знання основних тенденції і закономірності у розвитку політичних суб'єктів;
- Знання системи місцевого та регіонального самоуправління;
- Знання способів, форм і ступені включеності людини у всі види суспільного розподілу праці або матеріальної та духовної діяльності

- на основі системи індивідуальних здібностей, потреб, інтересів, цінностей;
- Володіння методологією та методикою проведення політологічних досліджень;
 - Володіння методикою прогнозування політичних подій та наслідків політичних ситуацій, соціальних, економічних та інших управлінських рішень;
 - Вміння створювати якісних зразків політичної реклами;
 - Вміння формувати імідж політичних лідерів і партій;

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

1. Еволюція політичних систем і режимів в Україні та світі, основні ознаки і напрямки еволюції. Теорія політичних систем та її практична реалізація в мовах сучасного світу. Трансформація політичного режиму та системи України: причини та наслідки.

2. Особливості формування національної і соціальної держави в Україні. Сутність соціальної політики та її місце в діяльності органів політичного та державного управління України. Державне регулювання соціальної сфери.
3. Порівняльна характеристика історичних регіонів України. Історія та традиції формування та розвитку політичних, економічних та історичних регіонів України.
4. Порівняти форму правління в Україні та Росії. Порівняльний аналіз політичних систем, режимів та форм правління сучасних України та Росії.
5. Основні напрямки еволюції партій і партійних систем в світі. Тенденції, особливості, перспективи та напрямки трансформації та еволюції партійних систем в сучасному світі.
6. Сутність державного менеджменту і його відмінність від політичного менеджменту. Державне управління та самоврядування. Політичне та державне управління. Взаємозалежність політики та управління.
7. Ефективність державного управління та шляхи її збільшення. Теорія та практика забезпечення ефективності політичного та державного управління.
8. Управління та проектування виборчих кампаній. Еволюція виборчого маркетингу та зміна форм та методів діяльності суб'єктів політичної діяльності в контексті виборів.
9. Перспективи розвитку політичного маркетингу. Сутність і найважливіші напрямки організації політичного маркетингу. Розвиток теорії та практики політичного менеджменту та маркетингу. Традиційні та інноваційні маркетингові технології в сучасній політиці та управлінні.
10. Стан та розвиток політичного маркетингу в Україні та країнах Заходу. Спільні риси та відмінності розвитку та практичного впровадження теорій політичного маркетингу в Україні та країнах Заходу.
11. Проблеми забезпечення легітимності політичної влади. Теорія політичної легітимності. Співвідношення легальності та легітимності. Криза легітимності влади та методи її подолання.
12. Умови ефективного функціонування принципу поділу влади. Шляхи та методи забезпечення ефективності політичного управління та державного володарювання.
13. Проблеми політичної влади у проектуванні майбутнього держави. Теорія та практика політичного владарювання та управління державою.
14. Особливості націоналізму як політичної ідеології. Сутність сучасних політичних ідеологій та особливості їх використання в політичній діяльності.
15. Загальнонаціональні і регіональні політичні еліти. Теорія політичних еліт. Трансформація ролі та місця політичних еліт у сучасному світі. Шляхи консолідації та елітотворення.

16. Особливості пострадянської політичної еліти. Напрямки та методи трансформації та зміни сутності політичних еліт країн пострадянського простору.
17. Українська політична еліта і проблеми демократії. Проблема творення та діяльності політичної еліти України періоду сучасного державотворення.
18. Зв'язок лідерства і вождізму з політичними режимами. Політичні режими країн сучасного світу: особливості формування, трансформації та перспективи.
19. Зміст регіональної політики на Західній Україні та Східній Україні. Сутність та зміст теорії регіональної політики та політичної регіоналістики. Особливості реалізації регіональної політики в сучасній Україні.
20. Федералізм як нормативний політичний принцип. Проблематика унітаризму та федералізації. Сутність федералізації. Практика федералізації в сучасному світі.
21. Особливості української дипломатії у відносинах зі стратегічними партнерами та міжнародними інституціями. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України, її трансформація та модернізація за наявних політичних умов.
22. Шляхи врегулювання зовнішньополітичних конфліктів: методологія дослідження. Сучасні глобальні проблеми та політичні конфлікти. Шляхи та методи їх врегулювання та упередження.
23. Роль глобалізації в розвитку геополітики. Сутність геополітики та її місце в сучасній політичній науці. Тенденції зміни геополітичного розвитку світу.
24. Сутність і небезпека сепаратизму. Сутність сепаратизму. Його небезпечні прояви у сучасному світі та історичному минулому. Шляхи подолання сепаратизму.
25. Національна безпека України: проблеми та шляхи забезпечення. Сутність та особливості теорії та практики реалізації моделі забезпечення національної безпеки України. Актуальні проблеми національної безпеки України.

Аналітичні завдання для вступу в магістратуру за напрямком підготовки «Політологія»

1. Порівняльний аналіз пострадянського політичного розвитку України та Росії.
1. Дайте аналіз перспектив світової глобалізації.
2. Перспективи економічного і політичного лібералізму в Україні.
3. Дати аналіз специфіки запорізького регіону і перспектив його розвитку.
4. Порівняльний аналіз президентської влади України і Росії (можливі інші варіанти компаративістики).

5. Роль США в світовій політиці часто порівнюють з роллю світового жандарму. Побудуйте сценарій світового розвитку у випадку гіпотетичної втрати США своєї потужності.
6. В світі є відомим феномен «економічного» чи «політичного» дива. Дайте аналіз цього феномену.
7. Проаналізувати етнополітичну специфіку регіонів України.
8. Пояснити кількісне превалювання етнополітичних конфліктів в світі.
9. Проаналізувати етнодемографічну ситуацію в Україні та світі.
10. Проаналізуйте перспективи переходу до багатопольярного світу.
11. Охарактеризуйте статус і перспективи України у випадку переходу до багатопольярного світу.
12. Проаналізуйте найближчі та довгострокові наслідки «наздоганяючого розвитку».
13. Розкрийте вплив глобалізації на регіони як суб'єкти політичного процесу.
14. Проаналізуйте зв'язок федералізму з демократичним режимом (на прикладі сучасних федерацій).

IV. Список рекомендованої літератури

1. Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня. Мировой обзор.- М.: Аспект Пресс, 2002.
2. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна.- К., 1998.- *Власть: Очерки современной политической философии Запада/ Мшвениерадзе В.В. и др.-М., 1989.*
3. Галаганова С.Г., Фролова М.А. Современная западная политическая теория: основные парадигмы исследования. (На примере англо-американской и фран-цузской политологических школ.) Учебное пособие по курсу политологии.-М., МГТУ, 1993.
4. Голосов Г.В. Сравнительная политология. Новосибирск, 1995.
5. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби: Навч. посіб. для вищ. навч. закл. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 412 с.
6. Кириченко С.О. Шляхи формування громадянського суспільства і правової держави. - К., 1999.
7. Курас І. Ф. Етнополітологія: Перші кроки становлення.- К.: Генеза, 2004.- 736с
8. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн.- К.: Професіонал, 2004.
9. Матвеев С.А., Буланенко Л.С., Михеев С.А. Политология: Учебное пособие. - 3-е изд. перероб. и доп. — Харьков: „Одиссей”, 2003. – 335 с.
10. Морозов С.А. Культура политического управления. Краснодар, 1999.
11. Муляр В.І. Політологія: Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2002. – 355с.

12. Основи політичної науки: Курс лекцій: У 4 ч. / За ред. Б.Л.Кухти. – Львів, 2000.
13. Пірен М.І. Етнополітичні процеси в сучасній Україні: Навч. посібник.- К.: Вид-во УАДУ, 1999.-
14. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. — Львів: „Новий Світ-2000”, 2003. – 344 с.
15. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Редкол. Ф.М. Рудич (голова) та ін. – К, 1998. – Розд. 3.
16. Президентські вибори та Помаранчева революція: вплив на трансформаційні процеси в Україні.- К.: Заповіт, 2005.- 148с.
17. Шабров О.Ф. Политическое управление: проблема стабильности и развития. М., 1997.
18. Щедрова Г.П. Громадянське суспільство і соціальна, демократична, правова держава: становлення, функції і тенденції розвитку в сучасній Україні.- К., 1996.

Голова фахової
атестаційної комісії

(підпис)

(Сорокіна О.С.)
(ініціали та прізвище)